

Kırıkkale Yöresinde Konjunktiva Lezyonlarının Histopatolojik Dağılımı

Histopathologic Distribution of Conjunctival lesions around Kırıkkale Province

Erhan YUMUŞAK¹, Zafer ONARAN¹, Kemal ÖRNEK¹, Mahi BALCI², Nesrin BÜYÜKTORTOP¹

¹Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları AD

²Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji AD

Geliş Tarihi : 01.03.2016

Kabul Tarihi : 11.04.2016

Özet

Amaç: Üçüncü basamak bir sağlık merkezi olan Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde konjunktival kitle şikayetiyle müracaat eden hastalardan alınan insizyonel yada eksizyonel biyopsi materyallerinin histopatolojik olarak incelenmesi ve klinik özellikleriyle beraber değerlendirilmesi.

Gereç veYöntem: 2008-2016 yılları arasında konjunktiva lezyonu nedeniyle cerrahi uygulanan 80 hasta retrospektif olarak değerlendirildi. Klinik verilerhasta dosyalarından toplanarak elde edildi. Hastaların yaş ve cinsiyetleri ilelezyonun klinik ve histopatolojik özellikleri belirlendi.

Bulgular: Çalışmadaki hastalardan 52'si (%65) erkek, 28'i (%35) kadın idi. Hastaların ortalama yaşı 42±21,6 (aralık, 2-89) yıl idi. Seksen konjunktival lezyondan 21'i pterjiyum-pingeikula (%26), 17'si kronik inflamasyon (%21.25), 13'u nevüs(%16.25), 6'sı aktinikeratoz (%7.5), 4'ü papillom (%5.0), 4'ü hemanjiom (%5.0), 3'ü lipom(%3.75), 1'i elasto-fibrom (%1.25), 1'i verrucavurgaris (%1.25), 1'i epidermal kist (%1.25), 9'u malign olgulardan (%11.25) oluştu. Malign olgular ise 5 intraepitelyal neoplazi (Tüm lezyonların %6.25'i), 3 skuamoz hücreli karsinom(tüm olguların %3.75'i), 1 malignmelanom (tüm olguların %1.25'i) olarak sıralandı.

Sonuç: Çalışmamızda konjunktivanın en sık gözlenen lezyonu olarak pterjiyum benzeri lezyonlar bulunmuştur. Yaklaşık 8 olgudan birinde ise malign lezyon rapor edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Konjunktiva; lezyonu; benign; malign

Abstract

Aim: To evaluate the histopathological and clinical features of conjunctival lesions treated in a tertiary center, Kırıkkale University School of Medicine.

Methods: Eighty patients who received conjunctival resection between 2008-2016 were evaluated retrospectively. Clinical data were obtained from the medical records. Demographic data and clinical outcomes of the patients were reviewed.

Results: In the study, there were 52 (65%) male and 28 (35%) female patients. Mean age of the patients was 42±21,6 (ranging, 2-89) years. Of the 80 cases, 21 were (26%) pterygium -pinguecula, 17 (21.25%) chronic inflammation, 13 (16.25%) nevus, 6 (7.5%) actinic keratosis, 4 (5.0%) papilloma, 4 (5.0%) hemangioma, 3 (3.75%) lipom, 1 (1.25%) elastofibrom, 1 (1.25%) verruca vulgaris, 1(1.25%) epidermal kist, and 9 (11.25%) malignant lesions. Malignant cases were intraepithelial neoplasm in 5 eyes (6.25%), squamous cell carcinoma in 3 eyes (3.75%) and malignant melanoma in 1 eye (1.25%).

Conclusion: Pterygium constituted the most common lesion of the conjunctiva. Malignant melanoma was the least one eighth of all.

Key Words: Conjunctival lesions, benign, malignant.

Giriş

Konjonktiva diğer muköz membranlar gibi göz kapağının iç yüzünü ve skleranın ön kısmını sarmalar. Konjonktiva epiteli hem enfeksiyonlara bir bariyer oluşturur, hem de ürettiği mukus salgısı ile gözyaşı filminin tabakalarından birini oluşturur (1).

Konjonktiva, epitel ve stromadan oluşmuştur. Konjonktiva epiteli keratinize olmayan çok katlı epitel ve goblet hücrelerinden meydana gelir. Stroma ise kapiller damar, sinir ve lenfatik damarlar içeren fibrovasküler bağ dokusundan oluşur (1). Konjonktiva tümörleri vücudun diğer bölgelerinden kaynaklanan muköz membran kaynaklı tümörlerine histopatolojik olarak benzer. Bu neoplastik lezyonlar epitelyal ve stromal yapılardan köken alır ve neoplastik olmayan benign tümörlerden görmeyi tehdit eden melanom ve kaposi sarkomuna kadar geniş bir spektrumda yer alır (2-6). Bazı çalışmalarda konjonktivada papilloma ve pigment hücre kaynaklı benign tümörlerin en sık görülen benign tümör olduğunu belirtilmiştir. (7). Bazı yazarlar ise bu tümörleri içeriklerine göre melanotik ve amelanotik kaynaklı olacak şekilde sınıflamıştır (4).

Bu çalışmanın amacı, 3. basamak sağlık kuruluşu olan Kırkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne 2008-2016 yılları arasında konjonktival kitle şikayeti ile başvuran 80 hastanın geriye dönük analizini sunmaktır.

Gereç ve Yöntem

Bu retrospektif çalışma 2008-2016 yılları arasında Kırkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı'na konjonktival kitle şikayeti ile başvurmuş ve kendilerinden biyopsi materyali alınan 80 vakanın histopatolojik analizinden oluşmuştur. Çalışma, Kırkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulu tarafından onaylanmış, Helsinki deklarasyonuna uygun olarak yapılmıştır.

Konjonktiva tümörlerine ait histopatolojik dökümler hastane kayıtlarından ve hasta dosyalarından elde edilmiştir. Lezyonlardan insizyonel veya eksizyonel biyopsi ameliyathane şartlarında aynı cerrah tarafından alınmıştır.

Olgular natürlerine göre benign ve malign olmak üzere iki ana başlıkta toplanmıştır.

Olguların değerlendirilmesinde SPSS istatistik programı kullanıldı. Tanımlayıcı değerler için, ortalama, ortanca, oran, ve standart sapma kullanıldı.

Sonuçlar

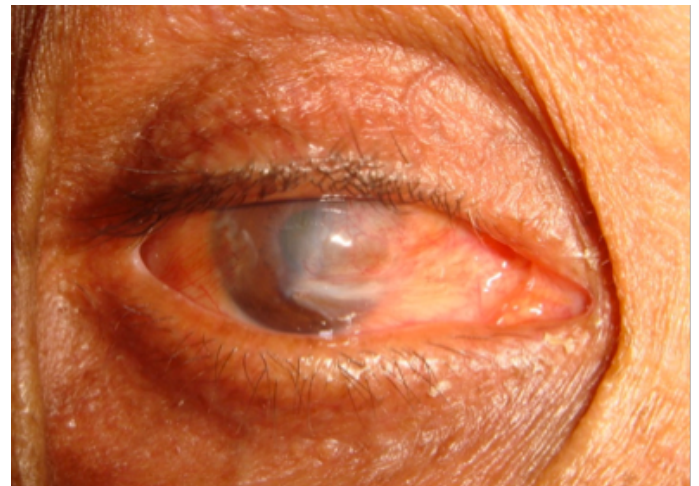
Toplam 75 hastadan alınan 80 materyal değerlendirme kapsamına alındı. Olguların 58'i erkek (%72.5), 28'i kadın (%27.5) hastalara aitti. Olguların 44'i sağ göz (%55) 36'sı i (%45) sol gözden oluştu. Çalışma grubumuzdaki 80 hastaya ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Benign lezyonlar: Çalışma grubumuzda 71 olguyu (%88.75) kapsadı. (Tablo 1).

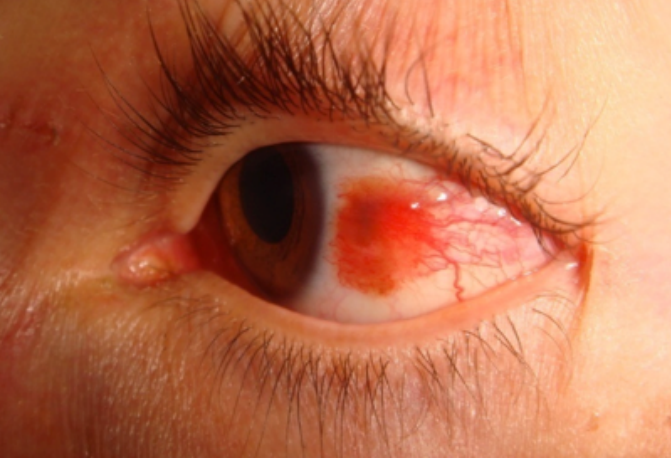
Tablo 1. Çalışma grubundaki benign ve malign olguların tanımlayıcı değerleri

Tanı	N (%)	YAŞ± STD.S	ARA- LIK	CİNS- K/E
Pterjium-Pingeikula	21 (%26)	52.7±1.5	27-77	6/15
Kronik İnflamasyon	17 (%21,25)	46,47±26,6	2-89	6/11
Nevüs	13 (%16.25)	37,5±24,6	11-79	5/8
Aktinik Keratoz	6 (%7,5)	60,5±16,7	38-85	0/6
Papillom	4 (%5.0)	55,2±30,0	29-86	2/2
Hemanjioma	4 (%5.0)	41,5±23,8	11-69	1/3
Lipoma	3 (%3.75)	40±24,2	12-54	1/2
Elastofibroma	1 (%1.25)	72	-	1/0
Verruca	1 (%1.25)	29	-	1/0
Vurgaris				
Epidermal Kist	1 (%1.25)	42	-	1/0
Benign Lezyonlar	71 (%88.75)	47.8±22.2	2-89	48/23
Toplam				
Malign Lezyonlar	9 (%11,25)	60,5±1.17	46-81	4/5
Genel Toplam	80 (%100)	42±21,6	2-89	28/52

Çalışmamızda 80 hastanın 21'i (%26) pterjiyum-pingeikula grubunda yer almıştır (11 pingeikula, 10 pterjiyum). (Resim1). 13'ünde (%16.25) nevüs ve hiperpigmente lezyonlar yer almıştır (Resim 2). Histopatolojik olarak bunların 8'i compaund nevüs (%61.5), 3'ü (23.07) konjonktival melanozis, 2'si (%15.38) Junctional nevüs olarak raporlanmıştır.

Resim 1. Pterjiyum

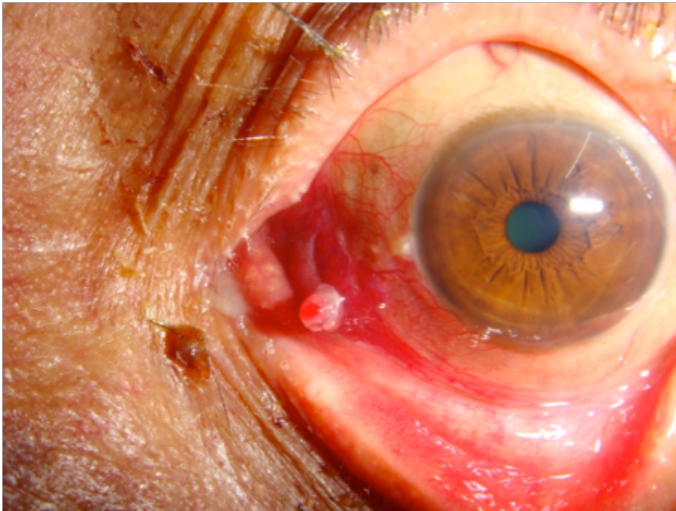

Resim 2. Konjunktival nevüs

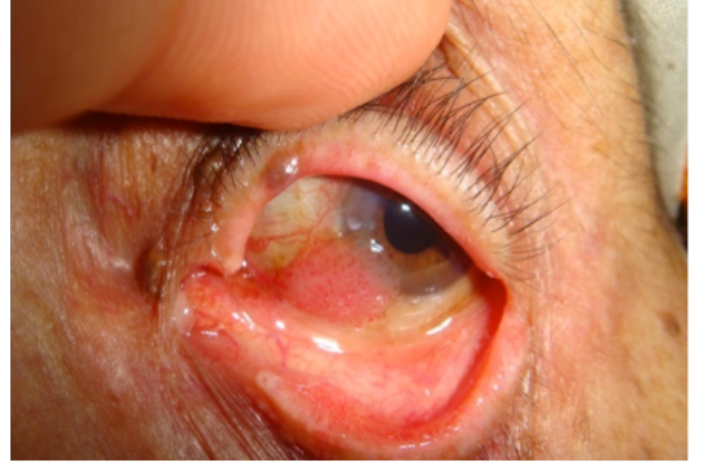
İnflamatuvar lezyonlar: 17 hasta bu grupta (%21.25) yer aldı. Bunlardan 12'si (%70.5) kronik inflamatuvar süreç, 2 si (%11.76) nonkazeifiye granülomatöz inflamasyon (sarkoidozla uyumlu), 1'i (%5.88) kronik lenfoid hiperplazi (reaksiyonel), 1'i (%5.88) fokal granülom (şalazyon), 1'i (%5.88) yabancı cisim reaksiyonu olarak rapor edildi.

Çalışmamızda 4 vasküler kaynaklı tümör rapor edildi. Bunların 2'si kavernoöz hemanjiom (%50). 2' si (%50) piyojenik granülomdu. (Resim3)

Malign tümörler: 9 olgu (%11,25) malign lezyon grubunu oluşturdu. (Resim 4-5) Bu grubu oluşturan lezyonların histopatoloji analizi Tablo 2.'de verilmiştir.

Resim 3. Piyojenik granülom

Resim.4 Konjunktival intraepitelyal neoplazi

Resim 5. Skuamöz Hücreli Karsinom

Tablo 2. Çalışma grubundaki malign konjunktiva olgularının tanımlayıcı bulguları

	N(%)	Yaş	Aralık	Cinsiyet(K/E)
İntraepitelyal neoplazi	5 (%55,6)	67.2 ± 9.9	57-81	4/1
Skuamöz hücreli karsinom	3 (%33,3)	54±9.16	46-64	0/3
Malign Mela-nom	1 (%11,1)	47	-	0/1
Toplam	9			4/5

Tartışma

Bu çalışmada Türkiye'nin Orta Anadolu bölgesinde yer alan Kırıkkale ili ve çevresinde konjonktival kitle ile müracaat eden hastalardan elde edilen 80 olgunun geriye dönük analizi yapılmıştır. %26 olguda pterjium-pingeikula (n=21), %21,25 olguda kronik inflamasyon (n=17), %16,25 olguda nevüs (n=13), %7,5 olguda aktinik keratoz (n=6), %5,0 olguda papillom (n= 4), %5,0 olguda hemanjioma (n= 4), %3,75 olguda lipoma (n= 3), %1,25 olguda elastofibroma (n= 1), %1,25 verruca vulgaris (n= 1), %1,25 epidermal kist (n= 1) rapor edilmiştir. Olguların 9'u ise (%11,25) malign natürlü olarak belirtilmiştir. Benign olgu grubumuzun ortalama yaşı 47,8 iken malign olgu grubumuzun 60,5 idi. Olguların 51'i (%63,75) yukarıda tarif edilen ilk 5 lezyondan oluşmuştur.

Konjonktival kitlelerin histopatolojik oranları, çalışmanın yapıldığı coğrafya, sosyoekonomik ve yaşam şartları, iklim, ultraviyoleye maruz kalma, çalışılan yaş grubu, genetik yatkınlık hatta çalışılan kliniğin alışkanlıkları gibi çok farklı faktörden etkilenmiştir. Elshazly ve ark. (8) 192 olguluk çalışmasını Mısır'da gerçekleştirdi. Bu çalışma grubunun ortalama yaşı 27 idi. Buna göre piyojenik granuloma %30,7 ile ilk sırada yer almıştır (çalışmamızda bu oran %2,5 idi), Bunu %22,9 nevus, (çalışmamızda %16,25), Hemangioma %7,8 (çalışmamızda %5) takip etmiştir. Amoli ve ark. (9) İran-Tahranda gerçekleştirdiği 447 olguluk çalışmada nevüs %66,3 ilk sırada, papilloma %13,4 ile ikinci sıradaki benign lezyon olurken skuamoz hücreli karsinom (SCC) %25 ile oldukça yüksek bir oranda rapor edilmiştir. Bu çalışmada benign olguların ortalama yaşı 26, malign grubun ise 59 idi. Ceylan ve ark. (10) Türkiye- Ankara'da yaptıkları 164 olguluk çalışmada nevus %70, kronik inflamasyon %7,3, vasküler lezyonlar %6,8 olarak rapor edilirken SCC %2,1 oranında belirtilmiştir. Bu çalışmadaki ortalama yaş 26,4 olarak verilmiştir. Zimmerman ve ark. (11) çalışmada 14 yaş altı çocuklardaki lezyonlar değerlendirilmiştir. Bu çalışmada da en yüksek oran %30,9 ile melanositik lezyonlar iken epidermoid kist %7,2, vasküler lezyonlar %6,36 olarak bildirilmiştir.

Görülebileceği gibi genel olarak sonuçlar ve oranlar

bizim çalışmamızdan farklı olarak rapor edilmiştir. Biz çalışmamızdaki farklılığı çalışma grubumuzun yaş ortalamasının ileri olmasına bağlıyoruz. Çalışmamızda yaş grubu ortalaması 49,2 idi (benign olgu grubunda 47,8, malign olgu grubunda 60,5). Diğer çalışmalardaki ortalama yaşlar 20-30 arasında bildirilmiştir. Navahi ve ark. (12) çalışmada ise ortalama yaş 43,7 idi. Bu çalışmada bizim bulgularımıza benzer şekilde pterjium ve benzeri lezyonlar %56,6 ilk sırada belirtilmiştir. Bu çalışmada melanositik lezyonlar %12,5 ile 2. sırada malign lezyonlar ise %7,4 oranı ile 3. sıklıkta rapor edilmiştir.

Konjonktival SCC genellikle yaşlı insanlarda ortaya çıkar. Xeroderma pigmentosum olan hastalarda ve uzun süre güneş ışığına maruz kalanlarda daha sık görülür (9). Kongo, Uganda ve ABD yapılan çalışmalarda AIDS'in konjonktival SCC sıklığında artışa yol açtığı gösterilmiştir. (13-15)

Çalışmamızda 3 olguda SCC, (%3,75), 5 olguda da ca insitu (CIN=konjonktival intraepitelial neoplazi) rastlanmıştır. Bu oranlar literatür ortalamalarına yakındır.

Pterjium korneaya fibrovasküler dokunun yürümesidir. Aynı grupta değerlendirdiğimiz Pingeikula ile beraber olgularımızın %26 sını oluşturmuştur. Navahi ve ark. çalışmada intraepitelial neoplazili olguların (n=64) üçte birinin pterjium dokusundan kaynaklandığını ifade etmiştir. Oeller ve ark. (16) eksize edilmiş pterjium türü lezyonlarda oküler yüzey skuamoz neoplazi oranını %1,7, Hirst ve ark. (17) ise %9,7 olarak bildirmişlerdir. Çalışmamızda eksize edilen pterjiumlarda böyle bir bulguya rastlamadık. Ancak literatür bulguları pterjium ve benzeri lezyonlara dikkat etmemiz gerektiğini göstermektedir.

Çalışmamızın en önemli kısıtı olgu sayımızın düşük olmasıdır. Ancak 8 sene gibi uzun bir sürede ve dengeli bir yaş ortalamasıyla oluşan çalışma grubu sebebiyle klinik uygulamalara faydalı veriler sunduğumuza inanıyoruz.

Sonuç olarak konjonktiva lezyonlarının histopatolojik analizi neticesinde ulaşılan nokta şudur: Olguların önemli bir kısmının benign natürlü olması bir avantaj olsa da 8' de bir gibi ciddi bir orana sahip malign lezyonların morbidite ve mortalite riskleri nedeniyle göz hekimleri ve pratisyen hekimlerin bu tür lezyonlara önem vermesini, özellikle vurgulamaktayız.

Kaynaklar

1. Chandler JW, Sugar J, Edelhauser HF: External disease; in Podos SM, Myron Yanoff (eds): Textbook of Ophthalmology. St. Louis, Mosby,1994, pp1.1–2.7.
2. Chi MJ, Baek SH. Clinical analysis of benign eyelid and conjunctival tumors. *Ophthalmologica* 2006; 220: 43-51.
3. Amoli FA, Heidari AB. Survey of 447 patients with conjunctival neoplastic lesions in Farabi Eye Hospital, Tehran, Iran. *Ophthalmic Epidemiol* 2006; 13: 275-279. 5
4. Shields CL, Demirci H, Karatza E, Shields JA. Clinical survey of 1643 melanocytic and nonmelanocytic conjunctival tumors. *Ophthalmology* 2004; 111:1747-1754.
5. Shields CL, Fasiuddin AF, Mashayekhi A, Shields JA. Conjunctival nevi: clinical features and natural course in 410 consecutive patients. *Arch Ophthalmol* 2004; 122: 167-175.
6. Shields CL, Shields JA. Tumors of the conjunctiva and cornea. *Surv Ophthalmol* 2004; 49: 3-24.
7. Welch RB, Duke JR: Lesions of the lids. *Am J Ophthalmol* 1958; 45: 415–416. 4
8. Elshazly LHM. A Clinicopathologic Study of Excised Conjunctival Lesions. *Middle East Afr J Ophthalmol*. 2011; 18 (1): 48–54.
9. Amoli FA, Heidari AB. Survey of 447 patients with conjunctival neoplastic lesions in Farabi Eye Hospital, Tehran, Iran. *Ophthalmic Epidemiol* 2006; 13: 275-279.)
10. Ceylan OM, Uysal Y, Erdurman FC, Gültekin K, Durukan AH, Köksal S, Mutlu FM, et al. Clinical and histopathological analysis of conjunctival tumors. *Gulhane Med J* 2010; 52 (4): 248-251
11. Zimmermann M A P, de la Riva J C G. Conjunctival tumors in children: histopathologic diagnosis in 165 cases. *Arq Bras Oftalmol*. 2015;78(6):337-9
12. Navahi R A, Ashraf M J, Seirfar N, Koohestani S, Abedi E. Conjunctival Lesions; a Histopathologic Review in Fars Province, Iran *J Ophthalmic Vis Res*. 2015;10(2):98-101.
13. Ateenyi-Agaba C, Weiderpass E, Smet A, et al. Epidermodysplasia verruciform is human papilloma virus types and carcinoma of the conjunctiva: A pilot study. *Br J Cancer* 2004;90: 1777-1779.
14. Kaimbo Wa Kaimbo D, Parys-Van Ginderdeuren R, Missotten L. Conjunctival squamous cell carcinoma and intraepithelial neoplasia in AIDS patients in Congo Kinshasa. *Bull Soc Belge Optalmol* 1998; 268: 135-141.
15. Yoon YD, Grossniklaus H. Tumors of the cornea and conjunctiva. *Curr Opin Ophthalmol* 1997;8: 55-58.
16. Oellers P, Karp CL, Sheth A, Kao AA, Abdelaziz A, Matthews JL, et al. Prevalence, treatment, and outcomes of coexistent ocular surface squamous neoplasia and pterygium. *Ophthalmology* 2013;120:445-450.
17. Hirst LW, Axelsen RA, Schwab I. Pterygium and associated ocular surface squamous neoplasia. *Arch Ophthalmol* 2009;127:31-32.

Sorumlu Yazar: Erhan Yumuşak

Adres: Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi

Yenişehir Mah. Tahsin Duru Cad. No: 14 Yahşihan/Kırıkkale, 71450.

Telefon: +90 5323719210

Fax: +90 3182240796

E-mail: erhanyumusak@yahoo.com